

напусналъ тайно ханския престолъ и избѣгалъ въ Византия, дето му е билъ даденъ високия чинъ патриций, останалъ завинаги тамъ и се оженилъ за императорска внучка.

Тия кървави борби за ханския престолъ презъ първото българско царство се продължили цѣли три вѣка, докато въ 971 г. рускиятъ князъ Светославъ заловилъ въ Силистра и избилъ около 300 души отъ българските велики бойли, съ което е нанесълъ чувствителенъ ударъ върху българската държава. Отъ тогава вече всрѣдъ болярството ще да е взель връхъ славянскиятъ етнически елементъ.

Всрѣдъ тия жестоки разпри и изпитания, славяно-българскиятъ народъ почва своята история, домогвайки се да обедини всички южни славяни, но въ тоя си устремъ къмъ обединение, той срѣща упоритата съпротива на Византия, съ която е билъ принуденъ да води вѣковни борби.

Първобитното християнство и християнски общини

Въ първите вѣкове на нашата ера, християнството се яви като смѣльтъ повикъ за бунтъ противъ тогавашните общес-

твени наредби, за устройството на ново общежитие, поставено на християнски начала, т. е. върху началата на потрѣбителния комунизъмъ на общинските задруги. Първите християнски общини сѫ основали своите общежития върху тия хуманни християнски начала. Съ това единствено може и да се обясни така бѣрзото и широко разпространение на това учение презъ първите вѣкове на нашата ера. Впоследствие, обаче, този християнски идеалъ се оказа една неосѫществима утопия на земята. Защото, докато християнските общински задруги бѣха малко и докато разпространението на това учение бѣ ограничено, неговите хуманни разбирания намираха приложение, но колкото повече се разпространяваше, толкова повече християнството подриваше почвата подъ устоитъ си. Но, наредъ съ работата на християнските общини за разпространението на християнството, работи и неговиятъ противникъ. Следъ като християнството и неговите идеини борци и организатори сѫ минали презъ всички тъжаси, които може изобщо да измисли звѣрскиятъ инстинктъ на човѣка, следъ като маса християни сѫ последвали примѣра на Иисуса и сѫ били заковани на кръста, управниците – езичници се видѣли оградени отвредъ съ християни, особено въ своите войски, поради което сѫ били принудени да превзематъ крепостта отвѣтре. Съ възприемането на християнството отъ императоръ Константинъ Великий и възвеждането му въ държавна религия, естествено то е изгубило първоначалното си обаяние всрѣдъ маситѣ. Но все